

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ
ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Щербатої Галини Михайлівни
здобувача ступеня доктора філософії
«Медико-соціальне обґрунтування моделі служби променевої діагностики в
умовах пандемії та воєнного стану»
за спеціальністю 222 Медицина (галузь знань 22 Охорона здоров'я)

Актуальність теми дисертації. Послуги медичної візуалізації, до якої входить і променева діагностика, є важливим елементом системи медичної допомоги, особливо в кризових умовах. Робота служби променевої діагностики під час пандемії COVID-19 та під час воєнного стану в Україні є надзвичайно важливою з кількох причин, однією з яких є – для виявлення та моніторингу захворювань, з яких ключовими є рентгенографія грудної клітки та комп'ютерна томографія, що використовувалися для діагностики пневмонії, викликаної SARS-CoV-2, та для оцінки тяжкості ураження легень, особливо у випадках, коли результати ПЛР-тестування були негативними або не визначеними. Військові конфлікти призводять до збільшення кількості травматичних ушкоджень, що потребує термінової діагностики для ефективного лікування. Рентгенографія та КТ є важливими для виявлення травматичних ушкоджень внутрішніх органів та кісток, внутрішніх кровотеч. Незважаючи на значні досягнення, існують суттєві виклики та недоліки роботи служби променевої діагностики під час пандемії COVID-19 та воєнного стану, які потребують уваги та вирішення. Підвищення доступності сучасного діагностичного обладнання, поліпшення умов праці медичного персоналу та впровадження ефективних протоколів безпеки можуть значно підвищити ефективність роботи служби променевої діагностики в кризових умовах.

Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Робота виконувалась в межах науково-

дослідної роботи кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету (ЛНМУ) ім. Данила Галицького «Медико-соціальне обґрунтування шляхів підвищення якості надання медичної допомоги на основі персоніфікованого підходу» (2023-2027 роки, № державної реєстрації 0122U202004).

Тема дисертаційної роботи затверджена на засіданні Вченої ради медичного факультету №2 ЛНМУ імені Данила Галицького, протокол № 2 від 25 жовтня 2022 року.

Новизна дослідження та одержаних результатів. Вперше в Україні:

- комплексно окреслено проблему необхідності оптимізації роботи служби променевої діагностики під час пандемії та воєнного стану в Україні;
- оцінено рівень забезпеченості кадровими та матеріально-технічними ресурсами служби променевої діагностики у Львівській області та в Україні під час пандемії та воєнного стану;
- визначено прогностичні тенденції щодо технічного та кадрового забезпечення променевої діагностики в Україні та у Львівській області з врахуванням кризових станів;
- сформовано медико-психологічні портрети незадоволених пацієнтів рівнем надання діагностичної радіологічної допомоги під час пандемії COVID-19 та воєнного стану в Україні;
- проаналізовано ставлення організаторів охорони здоров'я та практикуючих лікарів радіологічної служби до організації променевої діагностичної допомоги в закладах охорони здоров'я під час пандемії та воєнного стану;
- науково обґрунтовано, опрацьовано та доведено доцільність впровадження інноваційного онлайн-сервісу обміну інформацією «Промені діагностики»;
- сформовано функціонально-організаційну модель служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану, із позитивним експертним оцінюванням.

Теоретичне значення роботи полягає у суттєвому доповненні теорії соціальної медицини, громадського здоров'я та радіологічної діагностики в частині

сучасних знань щодо організації роботи служби променевої діагностики.

Практичне значення результатів роботи полягає у тому, що вони стали підставою для:

- проведення епідеміологічного аналізу діяльності служби променевої діагностики у Львівській області в умовах пандемії та воєнного стану;
- визначення ключових чинників, які призводять до незадоволеності пацієнтами рівнем надання діагностичної радіологічної допомоги під час пандемії COVID-19 та воєнного стану в Україні;
- виявлення основних проблем у організації роботи променевої діагностичної допомоги з точки зору організаторів охорони здоров'я та практикуючих лікарів радіологічної служби в закладах охорони здоров'я;
- розробки та опрацювання інформаційного ресурсного забезпечення оперативного обміну інформацією в обмежених умовах кризових ситуацій: інноваційного онлайн-сервісу обміну інформацією «Промені діагностики»;
- обґрунтування та розробки функціонально-організаційної моделі служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану;
- розробки методичних рекомендацій з організації та змісту роботи служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану.

Матеріали наукового дослідження впроваджені та використовуються:

- у навчальному процесі закладів вищої медичної освіти: 2 акти впровадження;
- у роботі служби променевої діагностики: 1 авторське право на твір та 3 акти впровадження.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Отримані в дисертаційній роботі результати ґрунтуються на достатній кількісній та якісній базі спостережень та досліджень. Первинний матеріал опрацьований на високому науково-методичному рівні із застосуванням актуальних методів дослідження. Це дозволяє зробити висновок про відповідність наукових положень та висновків, отриманих в дисертації, поставленим завданням та вважати їх повністю обґрунтованими.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. За матеріалами дисертації опубліковано 10 наукових праць, з них: 5 статей у наукових фахових виданнях; 3 друкованих праці, що відображають апробацію матеріалів дисертації; 1 методичні рекомендації; 1 свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.

Список опублікованих автором праць на тему дисертації.

Наукові праці, опубліковані у наукових фахових виданнях України

1. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Аналіз організації рентгенодіагностичної служби у Львівській області за період 2015-2020 роки. Acta Medica Leopoliensia. 2022. № 28(1-2). С. 38-52. DOI: <https://doi.org/10.25040/aml2022.1-2.038> (*Особистий внесок: аналіз літератури, участь в зборі матеріалу та написанні статті, аналіз й узагальнення одержаних результатів*).

2. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Вплив пандемії COVID-19 та воєнного стану на задоволеність мешканців Львівської області роботою служби променевої діагностики (за результатами соціологічного опитування). Acta Medica Leopoliensia, 2023. № 29(1-2). С. 157-169. DOI: <https://doi.org/10.25040/aml2023.1-2.157> (*Особистий внесок: збір матеріалу, аналіз результатів, написання висновків*).

3. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Думка лікарів-рентгенологів щодо організації надання послуг променевої діагностики в закладах охорони здоров'я під час пандемії COVID-19 та воєнного стану (за результатами експертної оцінки). Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2023. № 3 (97). С. 56-61. DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2023.3.14066> (*Особистий внесок: аналіз літератури, участь в зборі матеріалу та написанні статті, аналіз й узагальнення одержаних результатів*).

4. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Медико-психологічний портрет незадоволених пацієнтів рівнем надання діагностичної радіологічної допомоги під час пандемії COVID-19. Acta Medica Leopoliensia. 2023. № 29(3-4). С. 134-145. DOI: <https://doi.org/10.25040/aml2023.3-4.134> (*Особистий внесок: аналіз літератури,*

участь в зборі матеріалу та написанні статті, аналіз й узагальнення одержаних результатів).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Робота служби променевої діагностики в умовах воєнного стану. Тези доповідей учасників НПК з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квітня 2024 р., м. Київ. Клінічна та профілактична медицина. 2024. №3(33). С.145. URL: <https://cp-medical.com/index.php/journal/issue/view/32/3-2024-pdf> *(Особистий внесок: збір матеріалу, аналіз результатів, написання висновків).*

6. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Медико-психологічний портрет незадоволених пацієнтів рівнем надання діагностичної радіологічної допомоги під час воєнного стану. Збірник матеріалів III Міжнародної НПК «Perspectives of contemporary science: theory and practice», 28-30 квітня 2024 р., м. Львів. С. 278-282. *(Особистий внесок: збір матеріалу, аналіз результатів, написання висновків).*

7. Щербата Г. М., Ковальська О. Р. Зміна якості та можливості надання медичної радіологічної діагностики із запровадженням воєнного стану (з 24 лютого 2022 року) в Україні. Збірник матеріалів IX Міжнародної онлайн НПК «Modern research in science and education», 2-4 травня 2024 р., м. Чикаго, США. С. 238-242. *(Особистий внесок: збір матеріалу, аналіз результатів, написання висновків).*

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

8. Покровська Н. К., Щербата Г. М., Капустинська О. С., Склярів Є. Я. Особливості перебігу коронавірусної хвороби у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та хронічним обструктивним захворюванням легень. Medical Science of Ukraine. 2021. №4. С.18-22. DOI: <https://doi.org/10.32345/2664-4738.4.2021.03> *(Особистий внесок: збір матеріалу, аналіз результатів, написання висновків).*

9. Ковальська О. Р., Щербата Г. М. Організація та зміст роботи служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану. Методичні рекомендації до практичного заняття для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина» (IV курс) з навчальної дисципліни «Соціальна

медицина, громадське здоров'я» (модуль 2 «Громадське здоров'я»). Львів, 17 с. (*Особистий внесок: ідея написання, частина роботи щодо організації роботи служби променевої діагностики*).

10. Щербата Г. М, Ковальська О. Р. Наукова стаття «Вплив пандемії COVID-19 та воєнного стану на задоволеність мешканців Львівської області роботою служби променевої діагностики (за результатами соціологічного опитування)». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №124604. Дата реєстрації 12 березня 2024 р.

Конкретний особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Дисертантка спільно з науковим керівником визначила тему, окреслила мету, завдання та методи дослідження. Авторка особисто розробила дизайн дослідження із усіма елементами та етапами роботи; провела аналіз сучасного стану діяльності служби променевої діагностики, використовуючи релевантні наукові джерела інформації; особисто провела соціологічні дослідження методом письмового анкетування пацієнтів, які звертались за медичною діагностикою у заклади охорони здоров'я (ЗОЗ) Львівщини, і організаторів та практикуючих лікарів служби променевої діагностики регіону; збрала та опрацювала усі необхідні дані для розробки онлайн-сервісу; сформувала функціонально-організаційну модель служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану. Здобувачка самостійно збрала, систематизувала та опрацювала усю первинну документацію роботи, особисто провела статистичну обробку та аналіз отриманих даних, узагальнила та сформулювала основні положення дисертаційної роботи, її висновки і рекомендації.

Апробація результатів дисертації, основних її положень, висновків і практичних рекомендацій здійснювалась на міжнародному і галузевому рівнях. Результати дисертаційного дослідження доповідались і обговорювались на науково-практичних конференціях із міжнародною участю: V Науковому симпозіумі з міжнародною участю з громадського здоров'я «Громадське здоров'я в соціальному та освітньому просторі – виклики в умовах воєнного стану та

перспективи розвитку» 27-28 вересня 2023 р., м. Тернопіль; Науково-практичній конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квітня 2024 р., м. Київ; III Міжнародній науково-практичній конференції «Perspectives of contemporary science: theory and practice», 28-30 квітня 2024 р., м. Львів; IX Міжнародній онлайн науково-практичній конференції «Modern research in science and education» 2-4 травня 2024 р., м. Чикаго, США.

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Матеріали дисертації щодо обстеження, лабораторних і наукових досліджень та лікування хворих відповідають нормам біоетики, що засвідчено висновком комісії з біоетики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (протокол № 5 від 13.05.2024 року).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертацію викладено на 190 сторінках друкованого тексту, з них основного тексту – 121 сторінка. У роботу входять: анотації (українською та англійською мовами), зміст, перелік умовних позначень та скорочень, основна частина (вступ, огляд інформаційних джерел вітчизняної та зарубіжної літератури, матеріали і методи досліджень, 3 розділи власних досліджень, висновки, практичні рекомендації), список використаних літературних джерел (192 найменування, з них 121 латиною та 71 кирилицею), 6 додатків. Робота ілюстрована 26 рисунками, 19 таблицями.

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення повністю відповідає вимогам до оформлення дисертації, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40.

Зауваження до дисертації щодо її змісту та оформлення. Зауваження відсутні.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету

Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44).

Висновок

На науковому семінарі кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я **ухвалили:**

1. Дисертаційна робота Щербатої Галини Михайлівни «Медико-соціальне обґрунтування моделі служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану» є актуальною для громадського здоров'я. У відповідності до визначених мети та завдань використано сучасні методи досліджень. Результати дослідження володіють науковою новизною та практичною цінністю.
2. У 10 наукових працях повністю відображені основні результати дисертації, з них: 4 статей у наукових фахових виданнях; 1 методичні рекомендації, 1 авторське право на твір та 4 друкованих праці, що відображають апробацію матеріалів дисертації.
3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44).
4. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей дисертаційна робота Щербатої Галини Михайлівни «Медико-соціальне обґрунтування моделі служби променевої діагностики в умовах пандемії та воєнного стану» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували: одногolosно.

Рекомендується Вченій раді ЛНМУ утворити разову спеціалізовану вчену ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації у складі:

Голова спеціалізованої Вченої ради: доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я фармакотерапії та клінічної фармації Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького Зіменковський Андрій Борисович.

Рецензент: доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Любінець Олег Володимирович.

Рецензент: кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Гутор Тарас Григорович.

Опонент: доктор медичних наук, професор, Приватний заклад вищої освіти «Київський міжнародний університет»; начальник науково-координаційного управління Національної академії медичних наук України Медведовська Наталія Володимирівна.

Опонент: кандидат медичних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Литвинова Ольга Несторівна.

Головуючий на засіданні кафедри

завідувач кафедри громадського здоров'я ФПДО

Львівського національного медичного

університету імені Данила Галицького,

доктор медичних наук, професор

Підпис _____ Любінець О. В.

Засвідчую _____

Провідний фахівець
відділу кадрів
ім. Данила Галицького

